

EKOSTOPA

Kolik prostoru potřebujeme k životu? Nejsou to jen metry čtvereční našeho bytu nebo domu, ale jsou to i metry Země, na kterých se pěstují potraviny, po kterých jezdíme do školy a na kterých stojí továrny.

Ekologická stopa (nebo taky ekostopa) je jednotka, která zahrnuje veškerou plochu, kterou člověk ročně potřebuje k zajištění všech svých zdrojů a likvidaci vzniklých odpadů. Počítá se v takzvaných globálních hektarech (gha). Čím menšího čísla se dopočítáme, tím lépe.

Nechováme-li se ekologicky zodpovědně, vede to k tomu, že naše ekologická stopa roste. Jsou věci, které nemůžeme snadno změnit – třeba to, jak daleko musíme dojíždět do práce nebo do školy, z jakého zdroje pochází elektřina, která nám doma vede ze zásuvky, nebo třeba to, jakým způsobem se u nás nakládá s komunálním odpadem. Řadu věcí ale možná děláme nevědomky, a tím ničíme přírodu

kolem sebe víc, než bychom museli. Ekologickou stopu mají větší lidé, kteří zbytečně plýtvají vodou a elektřinou, nebo třeba ti, kteří vytváří větší množství odpadů, a navíc s ním špatně nakládají (například ho netřídí správně). Vaši ekostopu zvyšuje třeba i to, když používáte klasické staré žárovky místo těch úsporných, vyhazujete po každém nákupu igelitku nebo zaléváte zahradu pitnou vodou z hadice.

JAK JE NA TOM LIDSTVO S EKOSTOPOU?

Dopad lidské činnosti na přírodu není na celém světě stejný, ale ekologická stopa se v podstatě ve všech částech světa neustále zvyšuje. Nejenže potřebujeme k životu víc prostoru, než ho Země nabízí, ale také zvyšujeme naše nároky na život. Do 80. let jsme nespotřebovávali všechno, co nám planeta poskytovala. Od té doby se však stále prohlubuje ekologický deficit, který jako lidstvo svým chováním vytváříme. Zvětšování stopy je

způsobeno nárůstem počtu obyvatel (například v Indii) nebo stále větším využíváním přírodních zdrojů, jako je tomu třeba v severní Americe, případně kombinací obou důvodů (Evropa). Většina zemí má ekologický deficit, tzn. že lidé spotřebují více plochy (gha), než kolik se na jejich území nachází. Kde tedy bereme zdroje pro běžný život, když jich na planetě není dost? Svým způsobem si je půjčujeme z budoucnosti.

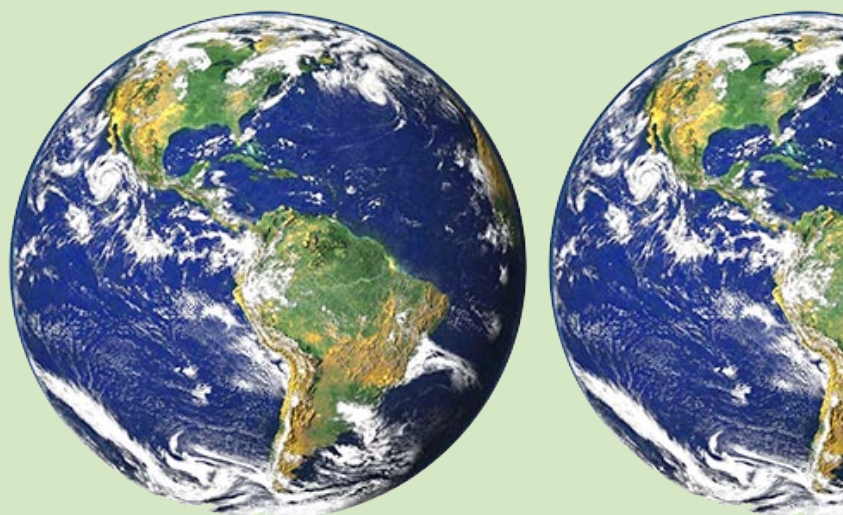
- **Celková kapacita Země se pohybuje kolem 12 miliard gha.**
- **Pro přirozenou obnovu Země by měl každý člověk využívat zhruba 1,8 gha.**
- **Aby nás Země všechny dlouhodobě uživila, musela by mít více než 20 miliard gha.**
- **Průměrný člověk potřebuje k životu téměř 3 gha.**
- **Průměrný Čech má ekologickou stopu více než 4,5 gha.**
- **Ve Spojených státech ekostopa přesahuje 7 gha.**

Lidstvo potřebuje k životu 1,7 planety a více než 80 % lidí žije v zemích, které mají ekologický deficit.

Den vyčerpání Země – datum, kdy lidé využili z přírody všechno, co zvládne planeta za rok vytvořit. V roce 2018 tento den připadl na 1. srpna.

JAK SE EKOSTOPA POČÍTÁ?

Čím více zdrojů využíváme, tím větší je naše ekostopa. Konkrétních způsobů výpočtu je více, jelikož ne vždy máme k dispozici dokonalá a úplná data. Různí se statistiky pro jednotlivé státy a regiony světa, odlišné statistiky máme i o jedincích. Můžeme vycházet například ze statistik a výpočtů OSN. Z oficiálních statistik jsme schopni odhadnout,

kolik průměrný člověk spotřebuje zdrojů, a jak velké množství odpadů tím vytvoří. Tyto zdroje a odpady je možné převést na odpovídající plochu biologicky produktivní země (gha). Do výpočtu ekostopy jsou zahrnuty vodní plochy, stejně jako pole, lesy a další části pevniny. Pro zjednodušení se počítá s tím, že každý hektar plochy má stejnou průměrnou produktivitu.

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

... můžeme spočítat, na jak velké ploše roste obilí potřebné na upečení chleba, který si dáme k snídani?

ZMĚŘ SI SVOU EKOSTOPU

Změřte si svou ekostopu a zjistěte, jak vaše chování ovlivňuje životní prostředí.

Na stránkách

stačí v dotazníku odpovědět na pár otázek o tom, jak a jak často cestujete, jaké výrobky kupujete nebo jak úsporné jsou

elektrické spotřebiče, které máte doma. Kalkulačka pak sama odhadne, kolik planet by bylo potřeba k užití lidstva, kdyby měli všichni stejnou ekostopu jako vy. Vypočítá také váš osobní den vyčerpání Země, a tedy také to, kolik měsíců v roce si „půjčujete“ zdroje z budoucnosti.

Další šikovnou kalkulačkou, navíc v češtině, je [Ekostopový kalkulač](#). Zkuste si spočítat, jak velkou stopu na planetě zanechává ročně vaše škola.

Svou osobní ekostopu si pak můžete spočítat díky formuláři na stránkách [Ekostopový kalkulač](#).

Tento kalkulátor funguje na principu testu, každá zaškrtnutá odpověď má jinou bodovou hodnotu. Konečná ekostopa je výsledkem součtu bodů za všechny jednotlivé části testu.

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

... ekostopa auta je až šestkrát větší než ekostopa autobusu?

>> CO MOHU UDĚLAT JÁ?

Aby člověk snížil svou ekostopu, nemusí se nutně přestěhovat do jeskyně nebo jíst jen kořínky vykopané z vlastní zahrady a svítit si u toho svíčkou. Často jsou to právě drobné maličkosti, které vedou k velkým změnám. Stačí, když budeme při našich každodenních činnostech přemýšlet nad tím, jestli neexistuje nějaká ekologičtější varianta, která může být nakonec i pohodlnější.

Tady je několik tipů, kterými můžeme snížit svou ekostopu (a nebude to bolet):

- >> **Snažte se chodit, jezdit na kole nebo používat městskou dopravu.**
Je-li to jen trochu možné, nevyužívejte leteckou dopravu.
- >> **Kupujete ovoce nebo zeleninu od místních dodavatelů.** Jablka z Moravy budou chutnější a možná dokonce levnější než ta ze Španělska.
- >> **Pijte vodu z vodovodu místo vody balené v PET lahvích.** „Vodovoda“ je levnější, zdravější a nezanechává po sobě žádný odpad.
- >> **Relax ve vaně plné horké vody je zaslouženým odpočinkem po dlouhém dni,** zkuste si ale častěji dopřát radši rychlou sprchu. A když si čistíte zuby, zavírejte kohoutek.
- >> **I vypnutá televize spotřebovává elektřinu.** Když své spotřebiče chvíli nepoužíváte, vytáhněte je ze zásuvky.
- >> **Používejte úsporné žárovky.**
- >> **Nezapínejte myčku ani pračku, když nejsou plné.**
- >> **Používáním myčky můžete snížit spotřebu vody oproti mytí nádobí pod proudem.**

**ZMĚŇTE KAŽDODENNÍ CHOVÁNÍ TAK, ABYSTE OMEZILI SVOU EKOSTOPU.
KAŽDÝ KROK SE POČÍTÁ!**

